

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a (.....) felperesnek a dr. Harsányi Gábor ügyvéd (1068 Budapest, Benczúr utca 11.) által képviselt (.....) I. r. és (.....) II. r. alperes ellen osztalék megfizetése és egyéb iránt indított perében - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 5.000 (ötezer) forint + áfa összegű - 5.000 (ötezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. r. alperest a Fővárosi Bíróság, mint Cégbíróság 1985. május 23-án jegyezte be a cégjegyzékbe. A cégnyilvántartás adatai szerint a társaságnak 1989. november 20-tól 1995. február 15-ig a is tagja volt. A jelenleg egyszemélyes társaság tagja a A cégjegyzék a, illetve tagsági viszonyára nézve adatot nem tartalmaz.

Felperes 2005. május 25-én előterjesztett keresetében I. r. alperest 100.000 forint osztalék megfizetésére kérte kötelezni a Gt. 141.§ (2) bekezdés alapján. Keresetét

2005. október 3-án II. r. alperesre kiterjesztette és II. r. alperest tagváltozás bejegyeztetésére kérte kötelezni a Gt. 138.§ (3) és a Gt. 157.§ (3)-(5) bekezdése alapján. Előadta, a az I. r. alperesben meglévő 75.060.000 forint névértékű üzletrészen az 1994. július 22-i adásvételi szerződéssel osztatlan közös tulajdont hozott létre a-vel oly módon, hogy az üzletrész felosztása nélkül, a 29.100.000 forint névértékű üzletrész-részt a szerezte meg. A 1994. szeptember 13-i levelében az osztatlan közös tulajdon létrejöttét és a tulajdoni arány megoszlását I. r. alperes akkori ügyvezetőjének bejelentette és kérte a tulajdonjog cégbírósi bejegyeztetését. Előadta azt is, a-tól szerezte meg az üzletrész-részt 2004. október 16-án ajándékozás címén az 1994. október 15-én létrejött szerződés értelmében Ezt követően, mint ajándékozó és közte, mint megajándékozott között 2004. március 29-én létrejött ajándékozási szerződéssel megszerezte a 29.100.000 forint névértékű üzletrészhányadot. A tulajdonszerzést 2004. május 20-án kelt levelével bejelentette I-II. r. alperesnek, kérve tulajdonjoga tagjegyzéken történő átvezetését. Mint tag (tulajdonos) 2004. október 8-án kelt, szintén I-II. r. alperesnek címzett levelében pedig osztalék megfizetését is kérte. Mindennek ellenére tulajdonszerzése a tagjegyzéken nem került átvezetésre, a tulajdonosváltozás bejegyzése iránt a cégbíróságon II. r. alperes nem terjesztett elő kérelmet, I. r. alperes pedig osztalékot nem fizetett részére. Állította, nem vitásan jogelődei I. r. alperes tulajdonosai voltak a Ptk. szabályai szerint, ebből következően az ajándékozással történt saját tulajdonszerzése sem vitatható el, ezért nincs ok tulajdonjogának megállapítása iránti perindításra sem, annak ezen kereset sem tekinthető. Mint tulajdonost azonban, függetlenül attól, cégjegyzékbe bejegyzésére sor került-e, tulajdonjogának bejelentésétől kezdve, mindaddig, amíg a bíróság a tulajdonszerzés jogellenességét meg nem állapítja, vagy a tagváltozás bejegyzésére irányuló kérelmet érdemi okból el nem utasítja - a tag jogállása illeti meg, a tagváltozás a társasággal szemben a bejelentéstől hatályos, ezért osztalékra jogosult. Kiemelte, tulajdonszerzésének érvénytelenségét bíróság nem állapította meg. Hangsúlyozta, tulajdonjogát II. r. alperes nem teheti vitássá, tulajdonszerzése érvényességének felülbírálata, mérlegelése nélkül köteles eleget tenni a Gt. 157. §-ában foglalt kogens rendelkezésnek. Hivatkozott arra is, ezen kérelem II. r. alperessel szemben csakis perben terjeszthető elő, mivel a törvényességi felügyeleti eljárás alanya csak I. r. alperes lehet.

Utalt arra, mindebből következően az I. r. alperest terhelne bizonyítási kötelezettség arra nézve, hogy felperes nem tag, illetve II. r. alperest, hogy, mely okból nem áll fenn a Gt. 157.§ (3)-(4) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettsége.

Utalt a Legfelsőbb Bíróság 1145. számú elvi határozatában foglaltakra is.

Keresetéhez egyebek mellett csatolta a perbeli üzletrészhányadra - ajándékozássra - nézve létrejött szerződéseket, az I. és II. r. alpereshez írt bejelentő, felszólító leveleit.

I. r. alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte, arra hivatkozással felperes a Fővárosi Bíróság előtt 1994. óta folyamatban lévő 30.G.40.869/2005. számú perben is ugyanezen ténybeli alapból és ugyanezen jog

íránt érvényesített követelést, másodsorban a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását indítványozta. E körben egyrészt arra hivatkozott, felperes keresete perbeli legitimációjának hiányában megalapozatlan, mivel tulajdonjogának bejegyzését nem kérte, felperes nem tekinthető jogutódjának, nem minősül vitában érdekelt félnek, másrészt kiemelte, a Legfelsőbb Bíróság eseti határozata eltérő tényállás mellett született, kötelező erővel nem rendelkezik, az abban foglaltak azért sem alkalmazhatók, mivel a jelen esetben a hivatkozott jogelőd sem volt tag. Hivatkozott arra is, a taggyűlés által kifizetni rendelt osztalékot a teljes tulajdonosi körnek megfizették.

II. r. alperes szintén a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Utalt arra, felperes kérelme res iudicatanak minősül a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.311/2006/25. számú ítélete alapján.

(A Fővárosi Ítéltábla az említett ítéletével helybenhagyta a jogutóda, I. r., II. r. felperesnek egyebek mellett a jelen per alperesei és az I. r. alperes tulajdonosai ellen kártérítés és egyéb íránt indított perben a Fővárosi Bíróság 2006. február 23-án kelt 30.G.40.869/2005/60. számú keresetet elutasító ítéleti rendelkezését. A jogerős határozattal egyebek mellett megállapításra került, hogy a az 1994. július 22-i üzletrész-adásvételi szerződéstől elállt, erre is figyelemmel az üzletrészre nézve ezt követően kötött adásvételi szerződések elővásárlási jog megsértése miatti hatálytalanságának megállapítása íránti kereseti kérelme alaptalan.)

Az elsőfokú bíróság 2007. február 1-jén kelt 30.G.41.415/2005/39. számú ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte felperest 50.000 forint perköltség I. r. alperesnek, 30.000 forint perköltség II. r. alperesnek megfizetésére. Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, sem felperes, sem állítólagos jogelődjének tulajdonjoga nincs a cégjegyzékben feltüntetve. Rámutatott, az osztalékból a Gt. rendelkezései szerint a társaság tagjai részesedhetnek, felperes osztalékigénye tehát alaptalan. A II. r. alperes tekintetében rögzítette, a kereseti kérelemben foglaltak nem képeznek ítélt dolgot. A továbbiakban kifejtette, felperes II. r. alperessel szembeni igénye kizárólag a Ctv-ben szabályozott módon, törvényességi felügyeleti eljárásban terjeszthető elő. Utalt arra is, felperes többször kérte a Pp. 3.§ (3) bekezdése szerinti kioktatását, ugyanakkor maga hangsúlyozta, nem tulajdonjogi (megállapítási) keresetet terjeszt elő.

Az ítélettel szemben felperes fellebbezett. Elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodsorban az ítélet megváltoztatását és a keresetnek helyt adást kért. Kifogásolta, az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást, az ítélet nem tartalmazza a felek érdemi nyilatkozatait, tovább azt sem, nyilatkozatai, indítványai, továbbá az 1145. számú elvi határozat figyelembe vételét milyen okból mellőzte. Hiányolta a jogszabályokra utalást, míg a megjelölt Gt. 132.§ (1) bekezdés tekintetében azt adta elő, az pótbefizetési kötelezettségről rendelkezik.

Állította, téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, amely szerint tagnak csak a tagjegyzéken átvezetett és cégjegyzékbe bejegyzett személy minősül. E körben hivatkozott arra, a tagsági jogviszonyt nem a bejegyzés hozza létre, a Gt. 138.§ (1) bekezdés szerint az átruházással az átruházó tagsági jogviszonyból eredő jogai és kötelezettségei az üzletrész megszerzőjére átszállnak. A bejegyzés elmaradása egyébként is II. r alperes jogellenes magatartására vezethető vissza, ezért I. r. alperes nem hivatkozhat előnyök szerzése végett tagjegyzékbe bejegyzésének hiányára, nem zárkozhat el az osztalék megfizetésétől. Hangsúlyozta, az ajándékozás is átruházás, tulajdonszerzése nem vitatható. Mivel pedig a per tárgya nem tulajdonjogi igény, alperesek sem teheték kérdéssé tulajdonszerzését, és erre már a Pp. 235. § (1) bekezdésében írt korlátok miatt a másodfokú eljárásban sincs lehetőségük, tulajdonszerzése „megkérdőjelezhetetlen tény”. A továbbiakban a Gt. 137-138. §-hoz fűzött törvényi indokolásra utalva azt hangsúlyozta, tagnak az tekinthető, aki az üzletrészt átruházással megszerezte, és üzletrész tulajdonát közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban bejelentette. Állította, tulajdonszerzése tekintetében mindkét feltétel teljesült, a társaság tagjává vált, osztalékra és bejegyeztetésére megalapozottan tart igényt. Ismételten utalt a 1145. számú elvi határozatban foglaltakra. A II. r. alperes ugyanakkor nyilatkozatot sem tett a tekintetben, miért nem jelentette be tulajdonjogát. A Pp. 3. § (2) bekezdésében foglalt nyilatkozatokhoz kötöttségre utalva sérelmezte, az elsőfokú bíróság II. r. alperes kötelezésére irányuló keresetet megállapítás iránti keresetnek tekintette, azt pedig nem indokolta, megállapítási kereset miért nem terjeszthető elő. Állította, jogsértő azon ítéleti megállapítás, hogy a tagjegyzéki és cégbírósági bejegyzés elmaradása csak törvényességi felügyeleti eljárásban kifogásolható. Arra az esetre, ha a Fővárosi Ítéltábla is megállapítási keresetként értékelné a II. r. alperessel szembeni keresetet, a Pp. 247.§ (1) bekezdés c) pontja alapján II. r. alperest a Gt. 157.§ (3)-(4) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítésére kérte kötelezni. Felperes a másodfokú eljárásban csatolta a Fővárosi Bíróság 2007. május 8-án kelt 6.P.22.115/2007/1. számú végzésével jóváhagyott, szóbeli kereset azonnali tárgyalása iránti eljárásban felperes és közte, mint alperes között létrejött egyezséget, amely egyebekben rögzíti, „..... 2004. március 29-én a 29.100.000 forint értékű-beli üzletrészhányad tulajdonosává vált”.

Alperesek ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását kérték helyes indokai alapján. Hivatkoztak arra, a Fővárosi Ítéltábla 16.Cgtf.43.315/2006/3. számú határozatában az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel azonos megállapításra jutott, továbbá arra, sem felperes, sem pedig az állított jogelődök nem voltak I. r. alperes tagjai, a kereset nyilvánvalóan alaptalan.

Felperes 2007. október 27-én benyújtott beadványában előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet terjesztett elő. Kérelmét 2007. november 7-én kiegészítette. Ugyanezen a napon arra az esetre, amennyiben a Fővárosi Ítéltábla nem osztaná - az egyebekben a vélekedése szerint a 30/1994.(V.20.) AB számú alkotmánybírósági határozatból is kiolvasható - azon álláspontot, hogy az

anyagi jogi igény elbírálására a nem kontradiktórius, nem peres törvényességi felügyeleti eljárásban nem kerülhet sor, az 1989. évi XXXII. törvény 38.§ (1) bekezdése alapján alkotmánybíróági eljárás, arra az esetre pedig, amennyiben a Fővárosi Ítéltábla a Legfelsőbb Bíróság 1145. számú elvi határozatában foglaltakat sem osztaná, jogegységi határozat meghozatalának kezdeményezését kérte.

A Fővárosi Ítéltábla 2008. február 14-én kelt és 2008. március 13-án jogerőre emelkedett végzésével az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet elutasította. A végzés indokolásában rámutatott, a felperes keresete alapjául szolgáló tények Magyarország Európai Unióhoz történt 2004. május 1-jei csatlakozását megelőzően keletkeztek, ezért az adott ügyben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nem lehetséges. Rámutatott továbbá egyebekben arra is, a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárásban hozott Gfv.X.30.143/2007/19. számú határozatában egyértelműen úgy foglalt állást, I. r. alperesben sem a, sem nem szerzett üzletrész hányadra tulajdonjogot, a Fővárosi Ítéltábla pedig, 2008. január 31-én hozott 16.Gpkf.43.143/2008/3. számú végzésével a Fővárosi Bíróság 2007. május 8-án kelt 6.P.22.115/2007/1. számú, és felperes között, egyebek mellett felperes I. r. alperesbeli 29.100.000 forint értékű üzletrész hányada 2004. március 24-i tulajdonossá válását rögzítő, egyezséget jóváhagyó végzését megváltoztatta, és a jóváhagyást a jóváhagyás jogszabályi feltételei hiányában megtagadta. Megállapította, ez idő szerint nincs olyan tényalap sem, amely lehetővé tenné az indítványozott kérdések feltevését.

A Fővárosi Ítéltábla 2008. november 6-án kelt 23. sorszámú, a Legfelsőbb Bíróság 2009. június 29-én kelt Gf.X.30.026/2009/4. sorszámú határozatával helybenhagyott, végzésével elutasította a felperes 2008. május 21-én előterjesztett és 2008. október 22-én kiegészített újabb előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét is a feltenni kért kérdések per tárgyával össze nem függő volta miatt.

Felperes 2009. szeptember 25-én ismételten előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet terjesztett elő, mely kérelmet a Fővárosi Ítéltábla 2009. december 17-én kelt, és 2010. január 27-én jogerőre emelkedett végzésével ugyancsak elutasított.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A 2006. július 1-jéig hatályban volt, de a jelen eljárásban még alkalmazandó gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (régi Gt.) 138.§ (1)

bekezdése szerint az üzletrész átruházása esetén az átruházónak a tagsági jogviszonyból eredő jogai és kötelezettségei az üzletrész megszerzőjére szálltak át.

A (3) bekezdés szerint a tulajdonosváltást és annak időpontját a tagjegyzékbe való bejegyzés végett az üzletrész megszerzője köteles volt a társaságnak bejelenteni.

A 157.§ (3) bekezdése és a 26.§ (1) bekezdése szerint a tagok személyében vagy üzletrészeiben bekövetkezett minden változást, így az üzletrészek átruházását (átszállását), felosztását az ügyvezetőnek át kellett vezetnie a tagjegyzéken, és az ügyvezető kötelezettsége volt a cégjegyzékbe bejegyzett jogok, tények és adatok és változásának cégbíróági bejelentése is.

Az ügyvezető e jogviszonya alapján fennálló jogszabályi kötelezettségeit kívülálló, harmadik személyek, hatóságok, bíróságok irányában, mint a társaság régi Gt. 39.§-a szerinti törvényes képviselője a társaság nevében eljárva volt jogosult és köteles teljesíteni, eljárása a társaság eljárásának minősült.

A 141.§ (1) bekezdése értelmében a tag igényt tarthatott a társaság számviteli jogszabályok szerint számított adózott eredményének a taggyűlés által felosztani rendelt részére (osztalékra).

Az ugyancsak 2006. július 1-jéig hatályban volt, a jelen eljárásban még szintén alkalmazandó a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény (rég Ctv.) tartalmazott rendelkezést a cégnyilvántartásra, a cégjegyzék adataira, a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárásra, valamint a törvényességi felügyeleti eljárásra nézve.

A törvény bevezető rendelkezése deklarálta a cégnyilvántartás közhitelességét.

A 13.§ (4) bekezdése értelmében a tagok (üzletrész-tulajdonosok) személye a korlátolt felelősségű társaságok esetében a cégnyilvántartás (cégjegyzék) részét képezte.

A közhitelesség biztosítása érdekében a törvény a bejegyzendő adatok tekintetében okirati bizonyítást, s a benyújtott okiratok cégbíróság általi felülvizsgálatát írta elő.

Tagváltozás bejegyzésére a tagsági jogviszonyt megalapozó okiratok - így például korlátolt felelősségű társaság esetén az üzletrész-szerzésre vonatkozó okiratok - alapján kerülhetett sor.

A vonatkozásban tehát, hogy egy adott időpontban ki minősül a korlátolt felelősségű társaság tagjának, elsősorban a közhiteles cégjegyzék ad eligazítást.

Az 50.§ sorolta fel a törvényességi felügyeleti eljárás fő eseteit. Így ilyen eljárásnak lehetett helye jogsértő cégjegyzéki adat esetén (a)-b) pont), illetőleg akkor is, ha a cég nem tartotta be a működése során a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat. Ez utóbbi körbe volt vonható az az eset is, ha a társaság nem tett eleget változásbejegyeztetési kötelezettségének.

Ha tehát a korlátolt felelősségű társaság elmulasztotta az üzletrészszerzés folytán bekövetkezett tagváltozás bejelentését (bejegyeztetését), e mulasztás, jogsértés törvényességi felügyeleti eljárásban volt orvosolható, és pedig a társasággal és nem annak ügyvezetőjével szemben érvényesíthető igényként.

Ugyanakkor, ha a tagváltozást eredményező ügylet érvényessége és a tulajdonszerzés ténye, a tag tulajdonosi mivolta kétséges, tisztázatlan volt, az erre vonatkozó igény már csakis perben - a tagsági jogviszony fennálltának, tulajdonosi mivoltnak megállapítása iránti perben - volt érvényesíthető, s csakis az ilyen eredményes perben született jogerős ítélet szolgálhatott alapul a törvényességi felügyeleti eljárás sikeres kezdeményezéséhez.

A hatályos szabályozásból, a 2006. július 1-jén hatályba lépett cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény rendelkezéseiből (74.§ (1) bekezdés a)-b), valamint d) pont) a kifejtettekkel azonos igényérvényesítési rend következik.

Felperes osztaléigényét tagsági jogviszonyára alapította.

Tagi (tulajdonosi) voltát azonban sem a cégjegyzéknek a perben hivatkozott, illetve csatolt egyéb okiratok nem alapozták meg.

Nem nyert bizonyítást a felperes tagsági jogviszonyának létrejötte, fennállta, azt a hivatkozott, illetve feltárt jogügyletláncolat sem igazolta. A perbeli adatokból, a , mint a jogutódja I. r. és (jelen per felperese) II. r. felperesnek a I. r., a (jelen per I. r. alperese) II. r. és a III. r. alperes ellen kártérítés és egyéb iránt indult perben a Fővárosi Ítéltábla - Legfelsőbb Bíróság 2007. november 12-én kelt Gfv.X.30.143/2007/19. számú ítéletével hatályában fenntartott - 2006. december 12-én kelt 10.Gf.40.311/2006/25. számú ítéletéből megállapíthatóan a perbeli üzletrésznek (üzletrészhányadnak) a 2004. március 24-i ajándékozás időpontjában a felperes jogelődje (.....) nem

volt tulajdonosa, így arról érvényesen nem is rendelkezhetett, így felperes ajándékozással az üzletrészt nem szerezhette meg.

A Legfelsőbb Bíróság az említett felülvizsgálati határozatában ugyanis megállapította, a elállása folytán nem szerzett olyan tulajdonjogot, vagy ezt megalapozó jogcímet a per tárgyát képező üzletrész-hányadokon, ami miatt a tagjegyzékbe, illetve a cégjegyzékbe be kellene jegyezni, illetve ami további jogszerzését megalapozná. Rámutatott továbbá arra is, „okszerű mérlegeléssel jutott a jogerős ítélet arra a következtetésre, hogy a nem kötött üzletrész-hányad átruházására szerződést”.

Felperes üzletrész-hányadon fennálló tulajdonjogát pedig az általa hivatkozott perbeli egyezségekre sem alapíthatja, tekintve a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság egyezséget jóváhagyó végzését 16.Gpkf.43.143/2008/3. számú végzésével megváltoztatta, és a jóváhagyást a jóváhagyás jogszabályi feltételei hiányában megtagadta. Megalapozatlanul hivatkozott ezért felperes a 2010. június 2-án előterjesztett fellebbezése kiegészítésében az egyezségben, mint közokiratban írtak mellőzhetetlen figyelembe vételére is.

Felperes osztalékkövetelését továbbá a II. r. alperessel szemben érvényesített igénye sem alapozhatta meg. A bejegyeztetési kötelezettség teljesítése iránti igény - feltételek fennállása esetén - a már kifejtettek szerint törvényességi felügyeleti eljárásban érvényesíthető. Ezért a II. r. alperessel szembeni kereset is alaptalan volt, elutasításának volt helye.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78.§ (I) bekezdése alapján kötelezte az I. r. alperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (IM rendelet) 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a, valamint a II. r. alperes IM rendelet 3. § (3) bekezdése és (5) bekezdése, továbbá 4/A. §-a alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2010. június 4.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.

. Felker László s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

Sárközi Veronika
bírósági ügyintéző